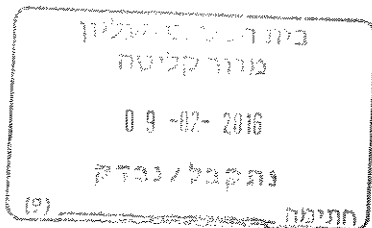

בג"ץ 8294/15

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

1. עדי פלד
  2. אלון ויסר
  3. נעמה לזימי
  4. איתמר פרחי
  5. האגודה לזכויות האזרח בישראל
- על-ידי ב"כ עו"ד שרונה אליהו ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רחוב נחלת בנימין 75, תל-אביב 65154
טלפון: 03-5608185; פקס: 03-5608165

העותרים

נגד

משטרת ישראל

על-ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 02-6466010; פקס: 02-6467011

המשיבה

תגובה מקדמית מטעם המדינה

בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד, מתכבדת המדינה להגיש תגובה מקדמית מטעמה לעתירה שבכותרת, כדלקמן.

עמדת המדינה היא כי בכפוף לכלל האמור להלן, ובשים לב, בין היתר, לכך שהסוגיות המועלות בעתירה מצויות בטיפולם של הגורמים המוסמכים, אין מקום להוצאת הצווים השיפוטיים המבוקשים על-ידי העותרים. לפיכך, בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע כי דינה של העתירה להימחק.

א. הרקע

1. העתירה שבכותרת – עניינה דרישת העותרים, ארבעה אזרחים המבקשים רישיון לקיים הפגנה והאגודה לזכויות אזרח בישראל, כעותרת ציבורית, כי המדינה תמנע מלהציב בפני מבקשי רישיון כאמור דרישה גורפת לשאת באחריות פלילית על כל הצפוי להתרחש בהפגנה. עוד דורשים העותרים כי המדינה תמנע מלנקוט נגדם בהליכים פליליים בשל חשד לעבירות שביצעו לכאורה אחרים.
2. ברקע העתירה עומד תנאי שהוצב, בנוסחים שונים, בפני העותרים 1-4, "פעילים חברתיים מערים שונות בארץ, שנוטלים חלק במחאה נגד 'מתווה הגז'" (ראו סעיף 1 לעתירה).

בהתאם לתנאי האמור, מגיש בקשה לקבלת רישיון לקיום הפגנה חב באחריות פלילית על כל התנהגות אסורה או הפרת סדר שיארעו במהלך ההפגנה.

3. לטענת העותרים, הצבת התנאי פוגעת בחופש הביטוי ויוצרת אפקט מצנן כלפי מארגני הפגנות פוטנציאליים. עוד טוענים העותרים כי התנאי אינו בר ביצוע, "שהרי מבקש רישיון ומארגני ההפגנה אינם יכולים להתחייב, ולבטח שאינם יכולים להבטיח בפועל, שכל אחד ממאות או אלפי המשתתפים בהפגנה יקפיד על הוראות החוק" (ראו סעיף 39 לעתירה). לבסוף, מלינים העותרים על כך ש"מבקשי רישיון שונים חותמים על חובות ונטלים שונים – בהתאם למשובות ליבו של קצין התחנה, ובהתאם למשאבים שעומדים לרשותם כדי להתמודד עם אותן משובות לב" (ראו סעיף 41 לעתירה). בהקשר זה אף הובע החשש כי "באמצעות הצבת הדרישה לשאת באחריות פלילית על התנהגות המשתתפים בהפגנה, והצבת דרישות נוספות שייקבעו בהתאם לשיקול דעתה של כל תחנת משטרה, תעניק המשיבה לעצמה את הכח לשלוט במחאה [...] ואף לתת העדפה, מבחינת התנאים שהיא מציבה בפני פעילי המחאה, למחאות מסוימות על פני אחרות" (ראו סעיף 43 לעתירה).

4. ביום 12.11.15 התקבלה פנייתה של העותרת 5 למ"מ מפכ"ל המשטרה, בדרישה "להבהיר מיידית ובאופן חד-משמעי, כי הצבת דרישות בלתי חוקיות כתנאי לקבלת רישיון הפגנה, לרבות הדרישה בפני מארגני הפגנות לערוך להתנהגותם של משתתפים בהפגנות ובאירועי מחאה, אינה חוקית, אינה משקפת את מדיניותה של המשטרה ובוצעה בניגוד לה" (ראו נספח 7/ע לעתירה).

5. ביום 2.12.15 נשלח לעותרת 5 מכתב המהווה מענה (ראשוני) מטעם לשכת מפכ"ל המשטרה. במסגרת המכתב הובהר, בכל הנוגע לתנאי המטיל אחריות פלילית בגין הפרת תנאי רישיון ובגין הפרות סדר בהפגנה, כי "לעת הזו, הוחלט להסתפק בתנאי הקובע כי מארגן ההפגנה אחראי לעמידה בכל תנאי הרישיון, מבלי להטיל תנאי של אחריות פלילית על המארגן". מעבר לכך, צוין כי הגורמים המקצועיים הרלבנטיים במשטרת ישראל דנים בסוגיית הטיפול המשטרתי בהפגנות, במטרה לבחון את הנושא על כלל היבטיו ולצורך מתן כלים הולמים לכוחות המשטרה להתמודדות עם הפרות סדר המתפתחות במהלך הפגנות.

- עותק המכתב שנשלח ממשטרת ישראל ביום 2.12.15 מצורף ומסומן מש/1

6. ביום 3.12.15 הוגשה לבית המשפט הנכבד העתירה שבכותרת, אשר במסגרתה התבקש צו שיורה למשטרה לנמק מדוע לא "תימנע מלהציב בפני מבקשי רישיון לקיום הפגנה, והעותרים 1-4 בכללם, דרישה גורפת לשאת באחריות הפלילית על כל הצפוי להתרחש בהפגנה, ומדוע לא תימנע מלנקוט נגדם בהליכים פליליים בשל חשד לעבירות שביצעו לכאורה אחרים".

ב. עמדת המדינה

7. עמדת המדינה היא כי בכפוף לכלל האמור להלן, ובשים לב, בין היתר, לכך שהסוגיות המועלות בעתירה מצויות בטיפולם של הגורמים המוסמכים, אין מקום להוצאת הצווים השיפוטיים המבוקשים על-ידי העותרים. לפיכך, בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע כי דינה של העתירה להימחק.

8. בפתח הדברים יצוין כי העותרים מעלים טענות קשות נגד התנהלותה של המשטרה; וכי במישור העובדתי התמונה שצוירה על-ידי העותרים היא חסרה. מכל מקום, בשים לב לעמדה העקרונית של המשטרה, כמתואר להלן, ותוך שמירה על כלל הטענות, סבורה המשטרה כי אין מקום להתייחס במסגרת תגובה זו לעניינים פרטניים הנוגעים לעותרים 1-4 ולהתרחשויות שאירעו בהפגנות הספציפיות שבהן הם היו מעורבים. עם זאת, נבקש לעדכן כי תיקי החקירה המוזכרים בעתירה, אשר נפתחו נגד העותר 1, במחוז תל-אביב, ונגד העותר 2, במחוז דרום – נסגרו. עוד נציין כי לא נפתח כל תיק חקירה נגד העותרים 3 ו-4 (ואף לא נטען אחרת בעתירה); וממילא אין כל עדכון בעניין סגירה של תיקי חקירה בעניינם של עותרים אלה.

הנה כי כן, במישור הקונקרטי, הנוגע לעניינם של העותרים, יש לקבוע כי העתירה מצתה עצמה.

9. למעלה מן הצורך, נבקש להתייחס להלן לדרכי ההתמודדות של המדינה עם הצורך להבטיח את חופש הביטוי תוך שמירה על ביטחון הציבור ועל הסדר הציבורי.

10. ביום 27.12.15 התקיימה ישיבה בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי) בעניין מדיניות המשטרה, בין היתר בנוגע לתנאים ברישיונות לקיום הפגנות. במסגרת ישיבה זו הבהיר היועץ המשפטי למשטרה כי אין לכלול ברישיון הפגנה תנאי לפיו מארגן ההפגנה יישא באחריות פלילית גורפת על כל אירועי ההפגנה. בנוסף מסרו נציגי המשטרה כי הם פועלים לשיפור מידת האחידות של התנאים הנכללים ברישיונות הפגנה במחוזות השונים. בהקשר זה צוין כי יש מקום לבחון קביעה של טופס אחד, שיפרט את התנאים המרכזיים אותם ניתן לכלול ברישיון הפגנה. לצד זאת, הובהר כי בכדי לאפשר לגורמים הרלבנטיים במחוזות השונים להתאים את תנאי הרישיון למאפייני ההפגנה, ניתן יהיה, ככלל, לבחור מתוך רשימת התנאים הכוללת, את התנאים הרלבנטיים להפגנה ספציפית ובמידת הצורך, להוסיף תנאים ייחודיים בכל מקרה לנסיבותיו.

כאן המקום להדגיש (ועניין זה עלה גם כן במסגרת הישיבה בפני המשנה ליועץ) כי הטיפול בהפגנות מעמיד בפני המשטרה קשיים משמעותיים. תפקיד המשטרה לאפשר את ההפגנה מחד גיסא ולשמור על בטחון הציבור והסדר הציבורי מאידך גיסא הוא תפקיד מורכב. במצב בו מארגני הפגנות מתעלמים מתנאי רישיון ואינם מקיימים את חלקם בשמירה על הסדר (כגון מינוי סדרנים, פרסום דרישות המשטרה למשתתפי ההפגנה, הידרות עם

המשטרה וכיו"ב), במיוחד שעה שתנאים אלה סוכמו עמם מראש במסגרת ההיערכות המוקדמת; עשויה הפגנה להתדרדר במהירות להפרת סדר שפגיעתה במפגינים, במשטרה ובציבור הרחב גדולה. קושי זה מחזק את הצורך להסדיר את ארגו הכלים שעומד בפני המשטרה בכל הנוגע לשמירה על הסדר הציבורי במהלך הפגנות. בהתאם לכך, לצד ההנחיה שלא לכלול תנאי המטיל אחריות פלילית גורפת כאמור, בכוונת המשטרה לבחון אלו תנאים נכון לעגן במסגרת רישיון ההפגנה. בהקשר זה, עמדת המדינה היא כי ניתן לכלול דרישות ספציפיות כלפי מארגן ההפגנה, למשל בכל הנוגע לפעולות שנמצאות תחת שליטתו האפקטיבית; ובכפוף כמובן לסבירותן של דרישות כאמור.

11. בהמשך לישיבה בפני המשנה ליועץ ובמסגרת הטיפול בעתירה שבכותרת התקיימו התייעצויות שונות בין משרד המשפטים לבין המשטרה במטרה להמשיך וללבן את הסוגיות שעל הפרק.

12. ביום 26.1.16 שלח היוהמ"ש למשטרה מכתב למפקדי המחוזות של המשטרה בעניין "תנאי רישיון לקיום הפגנה". מכתב זה, אשר נשלח בהמשך לישיבה האמורה שהתקיימה בפני המשנה ליועץ ובהמשך להתייעצויות שהתקיימו לאחריה מול נציגי משרד המשפטים, מסכם נכון לעת הזו את עמדת המשטרה; והוא נותן מענה לסוגיות המונחות ביסוד העתירה דנן.

- עותק מכתבו של היוהמ"ש למשטרה מיום 26.1.16¹ מצורף ומסומן מ/ש/2

13. בכל הנוגע לדרישת העותרים כי המשטרה תמנע מלהציב בפני מבקשי רישיון לקיום הפגנה דרישה גורפת לשאת באחריות פלילית על כל הצפוי להתרחש בהפגנה נשוב ונציין כי עניין זה קיבל מענה כבר במכתב המוזכר לעיל מיום 2.12.15.

14. על כך נוסיף ונציין כי במכתבו של היוהמ"ש למשטרה צוין כדלקמן:

"למען הסר ספק, נבהיר כי תנאי המטיל אחריות פלילית גורפת על מארגן ההפגנה לכל התנהגות אסורה של המפגינים במהלך ההפגנה ולאחריה, גם אם אינה תלויה בו וגם אם עשה כל שביכולתו למנוע את ההפרה, הינו פסול וחסר תוקף משפטי.

כך למשל תנאי הקובע כי: "כמגיש הבקשה קיימת לך אחריות פלילית על כל התנהגות אסורה או הפרת הסדר אשר תתקיים במהלך ההפגנה ועד לסיום" לא יכלל בתנאי הרישיון וככל שנרשם – יימחק.

יש להקפיד על כך שבגדרי הרישיון יכללו רק תנאים שלמארגן שליטה על קיומם."

¹ יצוין כי המכתב המצורף אמנם נושא תאריך 27.12.15 אולם הוא נשלח, כפי שצוין, ביום 26.1.16

הנה כי כן, מכתב זה נותן מענה לדרישתם הראשונה של העותרים, כי המשטרה תמנע מלהציב בפני מבקשי רישיון לקיום הפגנה דרישה גורפת לשאת באחריות הפלילית על כל הצפוי להתרחש בהפגנה.

15. כעת נבקש להתייחס לדרישתם השנייה של העותרים, כי המשטרה תימנע מלנקוט נגדם בהליכים פליליים בשל חשד לעבירות שביצעו לכאורה אחרים. ראשית, יודגש כי אחריות הפלילית של כל אדם, כמו גם של מארגן הפגנה, היא נגזרת של התנהגותו האישית - במעשה או במחדל. לא למותר להזכיר בהקשר זה את סימן ב' לחוק העונשין לפיו גם מבצע בצוותא, מבצע באמצעות אחר, משדל ומסייע נחשבים, בנסיבות מסוימות, כצדדים לעבירה.

16. עוד נבהיר כי סמכות המשטרה להתנות קיומה של אסיפה או תהלוכה ברישיון, מוסדרת בסעיפים 83-90 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971; ובהתאם לסעיף 89 לפקודה, הפגנה הנערכת בניגוד לתנאי הרישיון רואים אותה כהתקהלות בלתי חוקית (ראו גם סעיפים 151-154 לחוק העונשין, התשל"ז-1977). אופן הגשת הבקשה לרישיון, הטיפול בבקשה והשיקולים הנדרשים לקבלת ההחלטה ורישומה, מפורטים בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה 3.1200 בדבר "חירות ההפגנה", בפקודת מטא"ר 12.01.06 "רישוי אספות ותהלוכות" ובנוהל "רישוי אספות ותהלוכות". בהתאם לכך, בקשת רישיון לאסיפה או תהלוכה תוגש בטופס מ-4151 "בקשת רישיון לעריכת אסיפה/תהלוכה"; המלצת מפקד היחידה הטריטוריאלית תירשם בטופס מ-4153 "טופס סיכום הבדיקה והמלצות"; והחלטת מפקד המחוז תינתן על גבי טופס ט-4152 "החלטה בדבר מתן רישיון לאסיפה/תהלוכה". מפקד המחוז רשאי לאשר את הבקשה, לדחותה או לאשרה בתנאים.

- עותק הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 3.1200 מצורף ומסומן מ/ש/3

- עותק טופסי מ-4151, ט-4152 ו-מ-4153 מצורף ומסומן מ/ש/4

17. עולה, אפוא, כי מארגן הפגנה, המפר במודע תנאי ברישיון, עובר לכאורה עבירה של הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, ועבירה של התקהלות בלתי חוקית לפי סעיף 89 לפקודת המשטרה. עם זאת, מארגן הפגנה המקיים את תנאי הרישיון לא יישא באחריות פלילית בשל אירועים שהתרחשו בהפגנה, רק בשל היותו חתום על בקשת רישיון ההפגנה.

18. יצוין, כי הגם שחריגה מתנאי הרישיון מהווה לכאורה עבירה פלילית, עמדת המשטרה היא כי זימון המארגן לחקירה באזהרה בעקבות ההפרה, צריכה להיעשות בזהירות המתבקשת ובמקרים מתאימים בלבד, כגון כאשר מדובר בהפרה בוטה או מכוונת; וזאת, תוך התחשבות בין היתר בקיומו של קשר ישיר בין ההפרה לבין תוצאותיה. עם זאת, כפי שהובהר במכתבו של היוהמ"ש למשטרה, אין בכלל האמור כדי לגרוע מן האפשרות לזמן

את מארגן ההפגנה לחקירה כעד, במטרה לאסוף מידע רלבנטי, או להבהיר נושאים הדרושים הבהרה לעתיד לבוא.

19. בשולי הדברים יוער כי בכל הנוגע לטענות העותרים נגד חוסר האחידות הקיים בתנאים שמציבה המשטרה בפני מבקשי רישיון; ולמרות שבעניין זה לא מבוקש כל סעד קונקרטי, גם נושא זה מונח על סדר יומם של הגורמים המוסמכים במשטרה. כפי שצוין במכתבו האמור של היוהמ"ש למשטרה, ביחס לעניין זה נעשית בימים אלה עבודה בלשכת הייעוץ המשפטי של המשטרה לבחינת שינויים בטופס ט-4152 ולהכנת "בנק תנאים" שבו ייכללו תנאים מרכזיים אשר ינוסחו באופן אחיד. מפקדי מחוזות יוכלו לקבוע, בהתאם לנסיבות ולצורך בכל עניין ועניין – בין היתר, כי תנאים מסוימים מתוך "בנק התנאים" ייכללו ברישיונות הפגנה אשר אותם הם מאשרים. בהקשר זה, בכוונת המשטרה להציע תנאים שיאפשרו ניהול מיטבי של ההפגנה תוך שמירה על בטחון המפגינים ושלום הציבור; והכל, כמובן, תוך הגנה נאותה על חופש הביטוי וההפגנה.

תנאים כאמור טרם גובשו באופן סופי והם מצויים עדיין בבחינה של הגורמים הרלבנטיים בלשכת היוהמ"ש למשטרה ושל נציגי השטח (קציני אגף המבצעים המחוזיים). כפי שצוין במכתבו של היוהמ"ש למשטרה מיום 26.1.16, התנאים הנשקלים כוללים, בין היתר, את האפשרויות לחייב את מארגני ההפגנה לפרסם את תנאי רישיון ההפגנה (כל עוד הפרסום אינו כרוך בעלות) ולהביאם לידיעת המשתתפים לפני האירוע; לחייב את המארגן להיות נוכח במהלך ההפגנה או להודיע מבעוד מועד למשטרה על היעדרותו הצפויה ולדאוג לאדם שיחליפו; לחייב את המארגן להישמע להוראות המשטרה במהלך ההפגנה, כולל סיוע לעניין העברת הוראות אלו לשאר המפגינים; ועוד.

20. לאור כל האמור בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע כי הסוגיות אשר בעניינן התבקש צו-על-תנאי במסגרת עתירה זו קיבלו מענה מספק; וכי דינה של העתירה להימחק.

כך, בכל הנוגע להכללה של תנאי המטיל אחריות פלילית גורפת על מארגן ההפגנה או מבקש הרישיון ביחס לכל התנהגות אסורה של המפגינים במהלך ההפגנה ולאחריה – נמסרה הנחייה ברורה כי אין מקום לכלול תנאי כאמור. נזכיר כי עניין זה הובהר עוד לפני הגשת העתירה דן במכתב המשטרה מיום 2.12.15 והוא חודד במכתבו של היוהמ"ש למשטרה מיום 26.1.16. אכן, אחריותו הפלילית של כל אדם, כמו גם של מארגן הפגנה, היא נגזרת של התנהגותו האישית - במעשה או במחדל.

בכל הנוגע לאופן הניסוח של תנאים ברישיונות לקיום הפגנות, מדובר בסוגיה הנמצאת על שולחנם של גורמי המקצוע במשטרה ויש לאפשר להם למצות את הטיפול בנושא.

21. סוף דבר: בית המשפט הנכבד מתבקש להורות על מחיקת העתירה ללא צו להוצאות. זאת, בהעדר עילה להיענות לסעדים המבוקשים במסגרתה.

ל' בשבט תשע"ו
09 בפברואר 2016

2 / יוני 2016
נחלי בן אור
סגן בכיר א' בפרקליטות המדינה

מש/2

עותק מכתבו של היוהמ"ש
למשטרה מיום 26.1.16

בלמי"ס

לשכת הייעוץ המשפטי
 טלפון: 02-5428150
 פקס: 02-5898762
 ט"ו בטבת, התשע"ו
 27 דצמבר 2015
 סימוכין: 162223715

ממז"ים
 ר' אח"מ
 ר' אג"מ

הנדון: תנאי רישיון לקיום הפגנה

1. לאחרונה, הגישה האגודה לזכויות האזרח עתירה לבג"ץ (בג"ץ 2849/15 עדי פלד ואח' נ' משטרת ישראל) נגד מה שנטען כפרקטיקה הנוהגת בחלק ממחוזות המשטרה, לכלול ברישיון לקיום אסיפה או תהלוכה (להלן: "ההפגנה") תנאי המטיל על מארגן ההפגנה אחריות פלילית גורפת להפרת תנאי מתנאי הרישיון ולהתנהגות מפגינים אחרים, מקרים בהם התפתחה ההפגנה לכדי הפרת סדר, התקהלות אסורה או התפרעות. כן, קובלת העותרת נגד זימונם של מארגני ההפגנות לחקירה באזהרה, מקום שהופרו תנאי רישיון ההפגנה, אף במקרים בהם המארגנים לא נכחו כלל בהפגנה ולא נטלו חלק פעיל בהפרת הסדר.
2. בדיקה שערכנו העלתה כי לא קיימת אחידות בין מחוזות המשטרה, הן לעניין סוג התנאים המוטלים ברישיון לקיום הפגנה והן לעניין נוסחם.
3. סמכות המשטרה להתנות קיומה של הפגנה ברישיון, מוסדרת בסעיפים 87-83 לפקודת המשטרה [נוסח חדש] התשל"א-1971 (להלן: "פקודת המשטרה"). הפגנה הנערכת בניגוד לתנאי הרישיון הינה התקהלות בלתי חוקית בהתאם לסעיף 89 לפקודת המשטרה וככזו ניתן לפזרה בהתאם להוראות סעיף 79(א)(1) לפקודת המשטרה ולסעיפים 151-154 לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: חוק העונשין).
4. אופן הגשת הבקשה לרישיון, הטיפול בבקשה והשיקולים הנדרשים לקבלת ההחלטה ורישומה, מפורטים בהנחית היועץ המשפט לממשלה 3.1200 בדבר "חירות ההפגנה", בפקודת מט"א ר 12.01.06 "רישוי אספות ותהלוכות" ובנוהל מחלקת סיור ושיטור 02.220.131 "רישוי אספות ותהלוכות". בהתאם לפקודה ולנוהל, בקשת רישיון לאסיפה או תהלוכה תוגש בטופס מ-4151 "בקשת רישיון לעריכת אסיפה/תהלוכה", המלצת מפקד היחידה הטריטוריאלית תירשם בטופס מ-4153 "טופס

המטה הארצי, דרך בר לב, ירושלים, מיקוד 91906

עמוד 1 מתוך 3

כתובתנו באתר :

www.police.gov.il

סיכום הבדיקה והמלצות" והחלטת מפקד המחוז תינתן על גבי טופס מ-4152 "החלטה בדבר מתן רישיון לאסיפה/תהלוכה".

מפקד המחוז רשאי לאשר את הבקשה, לדחותה או לאשרה בתנאים. במסגרת החלטתו רשאי מפקד המחוז לקבוע תנאים מיוחדים, המתאימים למקרה הנדון בפניו.

למען הסר ספק, נבהיר כי תנאי המטיל אחריות פלילית גורפת על מארגן ההפגנה לכל התנהגות אסורה של המפגינים במהלך ההפגנה ולאחריה, גם אם אינה תלויה בו וגם אם עשה כל שביכולתו למנוע את ההפרה, הינו פסול וחסר תוקף משפטי.

כך למשל תנאי הקובע כי: "כמגיש הבקשה קיימת לך אחריות פלילית על כל התנהגות אסורה או הפרת הסדר אשר תתקיים במהלך ההפגנה ועד לסיום" לא ייכלל בתנאי הרישיון וככל שנרשם – יימחק.

יש להקפיד על כך שבגדרי הרישיון יכללו רק תנאים שלמארגן שליטה על קיומם.

5. יובהר כי אחריותו הפלילית של מארגן ההפגנה הינה נגזרת של התנהגותו האישית לפני ההפגנה ובמהלכה וחלים עליה דיני העונשין הכלליים ובכלל זה ביצוע בצוותא, שידול או סיוע לעבירה - במקרים המתאימים.

6. מארגן הפגנה המפר במודע תנאי ברישיון עובר לכאורה עבירה של הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, ועבירה של התקהלות בלתי חוקית לפי סעיף 89 לפקודת המשטרה. עם זאת מארגן הפגנה המקיים את תנאי הרישיון, לא יישא באחריות פלילית בשל אירועים שהתרחשו בהפגנה, רק בשל היותו חתום על בקשת רישיון ההפגנה.

7. בימים אלה, נעשית עבודה בלשכתי לבחינת שינויים בטופס מ-4152 ולהכנת "בנק תנאים" בו ייכללו תנאים מרכזיים שינוסחו באופן אחיד, אותם ניתן יהיה לכלול ברישיון ההפגנה, בהתאם לצורך.

כך, בכוונתנו להציע תנאים שיאפשרו ניהול מיטבי של ההפגנה, שמירה על בטחון המפגינים ושלום הציבור, דוגמת: חיוב המארגנים בפרסום תנאי רישיון ההפגנה והבאתם לידיעת המשתתפים לפני האירוע (ככל שהפרסום אינו כרוך בעלות כספית), חובת נוכחות מארגן ההפגנה באירוע, חובת מארגן ההפגנה להודיע מבעוד מועד למשטרה על היעדרותו מההפגנה וככל שנבצר ממנו להיות נוכח בה בשל נסיבות חדשות חובתו להודיע מבעוד מועד למשטרה על היעדרותו הצפויה ואם יידרש, למצוא מארגן מחליף תחתי, וחובת המארגן להישמע להוראות המשטרה במהלך ההפגנה ולסייע למשטרה בניהול ההמון.

המטה הארצי, דרך בר לב, ירושלים, מיקוד 91906

עמוד 2 מתוך 3

כתובתנו באתר :

www.police.gov.il

משטרת ישראל

8. אף שחריגה מתנאי הרישיון מהווה לכאורה עבירה פלילית, עמדתנו היא כי זימון המארגן לחקירה באזהרה בעקבות ההפרה, ראוי שייעשה בזהירות המתבקשת ובמקרים מתאימים בלבד, כגון: כאשר מדובר בהפרה בוטה או מכוונת, או כשקיים קשר ישיר בין ההפרה לתוצאת האירוע (התקהלות אסורה, התפרעות).

ניתן כמובן לזמן את מארגן ההפגנה לחקירה כעד, במטרה לאסוף מידע רלבנטי, או להבהיר נושאים הדרושים הבהרה לעתיד לבוא.

9. אודה להפצת תוכן מכתבי זה לכלל המפקדים העוסקים במלאכה.

בברכה,

עו"ד שאול גורדון תנ"ץ
היועץ המשפטי

העתק:
מפכ"ל
יועמ"שים מחוזיים

המטה הארצי, דרך בר לב, ירושלים, מיקוד 91906

עמוד 3 מתוך 3

כתובתנו באתר :

www.police.gov.il